

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Ezt sem mi mondtuk.

Zombor, augusztus 28.

Az országgyűlés ellenzéki vitarendező bizottsága — ez a név is lucus a non lucendo — igazán bámulatos, a legjelesebb angol settert is megszégyenítő éles érzéket tanusít olyan mozzanatoknak kiszimatolásában, melyek a technikai obstrukció céljaira haszonnal kiaknázzhatók. Hogy ez a lelkes lelkiismeretesség az ország érdekeivel szemben a leglelketlenebb lelkiismeretlenség, azzal a vitarendező urak csöppet sem törődnek.

Az obstrukció első fegyverei közül hosszú időn át csak a névszerinti szavazás volt állandóan tűzvonalban, de újabban ez is tartalékba került egy időre a sajtószabadság védelmének ürügye alatt előrántott zártülésszerű elől. Zártülésszerű! Micsoda szegényes a gyermekek ártatlan játéka, a „kinn a bárány, benn a farkas“ vagy a „szeret? nem szeret?“ ahhoz képest, amit az ország dolgától ráérő nagy gyerekek rendeztek odafent a maguk gyönyörűségére! Menyire szegyenkeztek volna Vigyázó Laciék, ha véletlenül a karzatról végig nézhetik a függetlenségi képviselő bácsik „künn a kormány, benn az ellenzék“

vagy „a zárt ülést megnyitom, a zárt ülést bezárom“ izgatón szellemes vagy szellemesen izgató nagy játékát!

De hát semmi sem tarthat örökké, a legszebb játéknak is van vége. S ha a játékosok nem akarják abbahagyni maguk jószántából, közbelép valaki, aki az elég elvén erőszakosan is véget vet neki. Kis gyermekek között rendszerint az apa, a nagy gyerekek között természetesen a higgadtabb vezér szava állítja meg a játékot.

Tény az, hogy az obstruktorok megszüntették a sajtószabadság ürügye alatt folytatott zártülésszerű harcot s beavatottak Kossuth Ferenc közbelépésében keresik a váratlan fordulat nyitját éppen nem alaptalanul. Kossuth Ferenc ugyanis helyteleníti a sajtószabadságon esett állítólagos sérelem fessegetését akkor, mikor a védőreform tulságos terhei ellen kell harcolni, mert ez az erőszakos fessegetés a védőreform elleni harc szempontjából is teljesen meddő.

E nézetét *Figyelmeztetések* címen megjelent cikkében is kifejti s a többi közt ezt mondja:

„Most néhány ülést azzal töltöttünk el, hogy bementünk a terembe és kiszáratva rá ismét kijöttünk s e test-

gyakorlat után végre eljött annak az ideje, hogy az elnök meghatározza a következő ülés napirendjét, a mely napirend a következő napon nem volt megtartható.

Mig mindez történik a képviselőházban, a védőreform óriási terhe véstelenesen tovább nehezedik rá az ország jövőjére. Minél jobban terelődik el ettől a közfigyelem, annál nehezebben képződik az az áramlat az országban, a mely nélkül ilyen erővel támogatott javaslatokat megbuktatni nem lehet.“

Ezt nem mi mondtuk, hanem a védőreform megobstruálására szövetkezett függetlenségi pártok egyikének vezére. Kiváncsiak vagyunk, vajjon tekintélye és szava, mely a zártülésszerű játéknak véget birt vetni, képes lesz e érvényt szerezni azon törekvésének is, melyet idézett cikkében szintén bejelent, hogy a parlament és a közvélemény figyelme *mellékes dolgok helyett* visszaterelődjék a védőreform kérdésére és a katonai javaslatokra.

Majd meglátjuk.

A negyedszázados E. M. K. E.

Kincses Kolozsvár városában ez évi szeptember hó 8-án nagy ünnepség lesz. Az Erdélyrészi Magyar Közmű-

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer és csemege üzlete ZOMBOR.

Kávé és tea behozatal a termelő országokból.

Miért fölösleges ma már, hogy kávé és tea szükségleteit
::: a fővárosban vagy Trieszti cégeknél szerezzék be? :::

Mert fenti cég nagyarányu forgalma révén ezen cikkeket nagymennyiségben egyenest a termelő országokból szerzi be, és így módjában áll bármily nagy Import-céggel
::: a versenyt felvenni, oly módon, hogy a LEGFINOMABB minőségű :::

KÁVÉT vagy TEÁT

aránytalanul olcsóbban szállítja mint a trieszti stb. cégek. 🐉 🐉 🐉 🐉

ÁLTALÁNOS KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDŐ

„COLUMBIA“ pörkölt kávéink árjegyzéke:

„COLUMBIA“	igen finom keverék	1 kilo	. . .	3-60 K
„	Sebastiano	1 kilo	. . .	4-— K
„	Ceylon	1 kilo	. . .	4-40 K
„	Kingston	1 kilo	. . .	5-— K
„	Karlsbadi	1 kilo	. . .	6-— K
„	gyöngykávé	1 kilo	. . .	4-40 K

1 postacsomag 4 1/2 kilo vételnél bérmentve. 🐉 🐉 *—71 🐉 🐉 Kérjen árjegyzéket!

velődési Egyesület ünnepli ez alkalommal fenállásának negyedszázados évfordulóját. Ez ünnep tehát egy árva, mostoha sorsban élő gyermeknek léssen az ünnepe, mert bizony minálunk Magyarországon annak ellenére, hogy a kultúra ápolására negyedszázados intézményeink vannak, a kultúrát maig is elmaradott, mostoha sorsban lévő, árva gyermeknek tartjuk.

Azaz, hogy még sem így van a dolog. Jó sorsban él minálunk a kultúra, csak épen az apjától és anyjától fosztották meg. Van nálunk kultúra, de az a legnagyobb baja, hogy nem magyar. A különböző közművelődési egyesületek, köztük elsősorban az E. M. K. E. minden óriási erőfeszítése mellett szomorúan kell bevallanunk, hogy a terjedő kultúrából hiányzik a nemzeti szellem. Az iskolákban, a színházakban a kozmopolita világfelfogás lett urrá. Nyugatról beplántált érzésünkkel és gondolkozásmodunkkal ellenkező ideákkal táplálnak bennünket a forru nagyjai és a lethargikus álomban vergődő magyar mohón lélekzi be azokat a nyugati eszméket, amelyeknek befogadása kezdőpontját jelenti egy-egy állam romlásának, pusztulásának. Beleheljük az idegen kultúrát, mert hiszen tudónk áhítzik a levegő után, de nem is sejtjük, hogy a belelékzett levegő méreggel van telítve, hogy ez a belelékzett méreg lassanként elsorvasztja nemzeti jellegünket, kiöli nemzeti érenyeinket, erkölceinket, minden jó tulajdonságainkat.

Valóban ilyen körülmények között nem egy, de száz és száz hasonló olyan szervezetekre volna szükségünk, mint az E. M. K. E., mely bár szerény eszközökkel, mégis sikeresen állja útját annak, hogy egy országrész lakóin diadal-maskodják a nemzetiségi áradat. Száz és száz közművelődési egyesületre volna szükségünk, amelyek öntudatosan terjesztenék a kulturanélküliek között a nemzeti, a magyar kultúrát. Sajnos azonban csak kevés az ily társadalmi

szervezetek száma, sőt a meglévők között is csak ritkák az olyanok, amelyek céltudatosan működnek s amelyek sikereket is tudnak felmutatni.

Minden jó érzésű magyar embernek tehát — legalább gondolatban — meg kell jelennie szeptember 8-án Kolozsvárt. De hogy méltón ünnepeljünk, ez még magában véve nem elég. A negyedszázados jubileum egyúttal intőszó lesz az ország valamennyi magyar érzésű lakójához, hogy közművelődési egyesületeinket jövőben a társadalomnak az eddiginél is nagyobb mértékben kell anyagilag támogatnia. A műveltség terjesztése, megkedveltetése nem csupán az erkölcsi felbuzdulás mértékétől függ, ma már vége van annak a korszaknak, amikor az anyagi javakról teljesen lemondott szerzetesek és próféták terjesztették egyedül a műveltséget. A műveltségnek és művelődésnek mai modern prófétái a tanítók, tanárok, kisdédvők fizetést kérnek és kapnak is. Még örüljünk, ha drága pénzért vállalkozik valaki a legfáradságosabb és a legtöbbszőr tulságos mértékben meddő munkára: a nép nevelésére, a műveltség terjesztésére.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület sem jelszavak hangoztatásával ért el sikereket, hanem csak úgy, hogy fizetni tudott évről-évre több tanítót, óvónőt, létesíteni újabb és újabb iskolákat, népkönyvtárakat, terjeszteni hasznos olvasmányokkal tele füzeteket a nép között. Bizony mindez sok pénzbe kerül. A könyvnyomtató nem dolgozik ingyen, sem a tanító, de nem is dolgozhatik. Az E. M. K. E.-nek nap-nap után apellálni kellett a társadalom áldozatkészségére és legfőbb érdeme kétségtelenül abban nyilvánul, hogy helyesen tudott erre az áldozatkészségre apellálni, mert hiszen amint a negyedszázados multnak története bizonyítja, az E. M. K. E. évről-évre több és nagyobb anyagi befektetést tud hozni a magyar kultúra érdekében.

Bizvást reméljük, hogy ez a jövő-

ben is így lesz. A szeptember 8-iki ünnepnek meglesz a kellő visszhangja az egész országban. Az eddig fukar zsebek meg fognak nyílni s aki csak fillért áldozhat, ad fillért, akinek azonban emberségétől vagy tehetségétől korona vagy száz korona is kikerül, az áldozzon koronát, egy vagy több száz koronát a nemzeti művelődés céljaira. Minden legkisebb áldozat esetleg egy lelket menthet meg a magyar műveltség részére, s ha az ország javát akarjuk, erre törekednünk is kell, mert ez az ország csak úgy lehet nagy és hatalmas, ha anyagiakban és szellemiekben egyaránt bővelkedő lesz.

H I R E K .

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eötvös Mihályt, a palánkai polgári iskola rendes tanárát hasonló minőségben a kispesti állami polgári iskolához helyezte át.

Egyházmegyei hírek. Az érseki hatóság Dennert Antalt dunabölkényi, Schmidt Józsefet veprödi, Feró Vincét temerini, Cseh Károlyt és Károly Menyhértet adai tanítókká kinevezte.

Nagy vihar. Nagy vihar vonult el városunk felett pénteken délután 1 és 2 óra között. Félelmetes felhők borították el az eget. Mindenki futva menekült az istenitélet idő elől. A szél meg szárnyára kapta a port és elborította vele az egész várost, úgy hogy az utcán való közlekedés is lehetetlenné vált. A város valóságos portengerben uszott. Szerencsére azonban a vihar rövid ideig tartott s így a porfelkavarodásnál nagyobb kárt nem okozott. A vihar lecsendesedvén, megeredtek az ég csatornái s bőven hullott alá az áldott, a jótékony eső . . .

Elütötte a vonat. Az ujverbászi 150. sz. őrház váltóórénak 6 éves kis fia, Mezei Gyula e hó 23-án tehenet legeltetett a vasúti töltés mellett, közben a sínekre lefeküdt és elaludt. A személyvonat keresztül ment rajta és fellábát tőből levágta, fejet is megsebezte. Az eszméletlen fiút föltették a személyvonatra és beszállították a szabadkai kórházba. Állapota életveszélyes.

Eljegyzés. Antunits József Katymár község jegyzője eljegyezte Perhács Pannikát Szegeden.

Philosophia mortis.

Ira: Dr. Pataj Sándor.

— Szerinted az édesapád olyan nagy férfiú, mint Kossuth Lajos, és az édesanyád, mint Erzsébet királynő, hogy nekik épen úgy dukál a szobor, mint ezeknek?

— Hát ami Erzsébet királynét illeti, még eddig hiába kérdeztem az összes szoborbizottsági főszereplőket, hogy mondják el azokat az érdemeket, amiért neki előbb dukál szobor, mint Jászai Marinak vagy Maderspach-nénak, és mivel még máig adósaim a válasszal, itt állom is a hasonlatot. Kossuth Lajosnak pedig abban az arányban több és szebb szobrai vannak, amennyivel nagyobb volt a szerepe az emberiség történetében, mint az édesapámnak, aki orvos létére csak néhány száz embert mentett meg évenként a haláltól és pedig többnyire szegény embert. Ebben az arányban egy kis szobrocška neki is jár, és csak olyant kapott tőlünk.

— És ha meglesz az általad annyira dicsért hamvasztás, akkor neked még akkora sarköved sem lesz, mint Bosnyák Alajos ácsmesternek „meghalt élete derekán az Urnak sat.”

— Nem is tartok igényt az ilyen sírköbe ojtott szoborra. Aminőket különösen Svédországban sokat láttam. Bár ott ezek némelyiket nyilvános, közadakozásból emelték és magában a temetőben állnak. Ott tehát már meg is van az átmenet a magánember önző részrehabilitációjától és főleg vagyoni viszonyaitól függő emlék és az érdemeket elismerő néptől származó jutalom között.

— Te persze csak az utóbbira tartasz igényt!

— Mindenesetre szeretném, ha velem és gyermekeimmel nem történnék igazságtalanság. Vagyis, ha megkapnám azt, ami az érdemeimmel arányban megillet. Akár szobrot, ha annyira viszem, akár a könyveim nagy kelendőségét, sok kiadását, és a Szinnyeyben a nevem után nem 3 sort, hanem 100-at sat.

— És mire jó az neked, a rothadás hónapban nyugvó filozofusnak? Ez a külsőség, ez a hiúság!

— Hagyatéknak. Aminő az a trafik, amit a Konti özvegye kapott, csak azért, mert az ura szép operetteket irt. A gyerme-

keim sorsát nagyban emeli, ha híres ember, szobros ember, lexikonban álló ember az apjuk. Anyagi és erkölcsi érték ez. Piedestál, amelyről könnyebb még följebb jutni, hogy az unokáknak még jobb dolguk legyen. És minél inkább élnek ők belőlem és a hagyatékomból, annál tovább élek én bennük.

— Ez lesz a te halhatatlanságod.

— Csakis ez a halhatatlanság. A másik, a szobroké, a könyveké, vajmi efemer. Ha nem akarnám elöttetek lerontani a nagy tekintélyemet, amely a lexikon fölé emel, bevallanám, hogy a külföldön bizony minden második szobornál meg kellett kérdenem, hogy ez ki volt, miről híres? Pedig amikor a szobrárt emelték, akkor talán legalább az akkori szerkesztők tudtak róla egy két sornyit írni, hogy dalköltő, vagy miniszter volt. És ma már nem tudunk róla semmit sem.

— Ugyan hová kalandoztatok el? Ágaitól, akiről sokat tudunk . . .

— csak épen azt felejtettétek el, hogy él-e még!

— Nő igen, — de ez szerinted ugyis mindegy, mert nem a tény a fontos, hanem

Tanítóválasztás. Ujverbász róm. kath. hitközsége a harmadik tanítói állásra Wolf Antal rácmiliticsi okleveles kántortanítót választotta meg.

Zenta veszedelme. Végre-valahára rászánta magát Zenta városa arra, hogy a tiz év előtt leszakadt fahid lábait kiszedeti a Tisza fenekéről. Erre a célra buvárt fogadtak föl, aki a cölöpökre erősíti a vontató láncot; így akarják kihuzatni azokat a fenékről. A buvár nem épen kellemes adattal lepte meg a város közönségét. Azt mondja, hogy közvetlenül a rakodó part mellett husz méter mély a víz és onnan még egy nagyobb üreg nyulik a rakodó part alá, amely egyelőre — fölületes vizsgálat mellett — nem látszik ugyan veszedelmesnek, de nem lehetetlen, hogy egy szép napon mégis beomlik az egész part: Jellemző, hogy bár a zentaiak régen sejtik a bajt, mert a Tisza állandóan a zentai partokat mossa és egy kevésbé védett helyen, az ugynevezett sárga parton, már egész lánc hosszú (220 öl) területet elmosott a Tisza, sőt elmosta az országutat is. Intézkedés eddig nem történt, aminek oka — hir szerint — az, hogy a torontáli nagybirtokosok érdeke erősebben esik latba a város érdekeinél. A torontáli nagybirtokosok ugyanis már egész szőlőtelepeket rendeznek be az iszapaláson, míg Zenta ölbetett kezekkel tétlenül kénytelen nézni, hogy a rakodópartját is elvigye a Tisza. (D—g.)

Pályázat utazási ösztöndijra. (Törekvő fiatal iparosok figyelmébe.) A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy, a kereskedelemügyi miniszter ur által adományozandó 600 koronás külföldi utazási ösztöndijra. Az ösztöndij elnyeréséért folyamodhatnak a kamara kerületéből (Szeged, Hódmezővásárhely, Baja, Szabadka, Zombor, Ujvidék városok, Bácsbodrog és Csongrád megyék) oly törekvő és kellőleg képesített iparos ifjak, kik az év folyamán tapasztalatok gyűjtése és szakmájukban leendő magasabb kiképzés céljából külföldi utat tenni késznek. Felsorolandók és illetőleg igazolandók a folyamodásban a pályázó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányok az általa elnyert kitüntetések és végül az ösztöndij elnyerése esetén teendő utazási iránya, részletesen megjelölve, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele. — A folyamodónak

kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy az ösztöndij különben visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itt fogja értékesíteni. Azok, kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndijra nem számíthatnak. A kiskorukért atyjuk, vagy gyámjuknak kell jótállniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében. A pályázatok 1911. augusztus hó 31-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

Gyász. Ifjabb Mihályi János m. kir. pénzügyi számvizsgáló folyó hó 28-án 40 éves korában Zomborban meghalt. Temetése ma, kedden délután 5 órakor lesz.

Váltóhamisító mérnök. Szücs Ervin Ede, Zombor városának volt másodmárnöke nagyarányú váltóhamisítást követett el egy előkelő szabadkai pénzintézet: a Délvidéki Közgazdasági Bank kárára. Szücs két 6—6000 koronáról szóló váltó alá hamisította apósa, annak neje és a saját felesége aláírását s mivel az aláírások valódiságát a váltó hátlapján még — ugyancsak hamis — közjegyzői hitelesítéssel is bizonyította, a szabadkai pénzintézet folyósította az összeget. A hamisítás úgy derült ki, hogy a kárvallott bank egyik igazgatója gyanakodni kezdett és mikor tájékozódás végett levélben érdeklődött a váltókon szereplő személyek egyikénél, az az aláírásokat hamisítottaknak jelentette ki. Az esetet azonnal jelentették a szabadkai rendőrségnek s az még pénteken éjjel értesítette az esetről a fővárosi rendőrkapitányságot és fölkérte, hogy a mérnököt, ki a kapott értesülések szerint Budapesten, a Meteor-szállóban lakik, tartóztassák le. A budapesti rendőrség a Meteor-szállóban le is tartóztatta Szücs Ervin Edét és két titkosrendőrrel Szabadkára kísérte, ahol most egy cellában várja sorsát a rossz utra tévedt ember, aki egyébként töredelmes vallomást tett.

Az ellenőrzési szemle elmarad. Az őszi ellenőrzési szemle napján tudvalevőleg köteles minden tartalékos közlegény és tiszt megjelenni a kaszárnyában. A tartalékosok kellestlenül gondolnak az őszi szemlére, amikor egyszerű polgári ruha helyett egyenruhában, sarkantyusan kell végigcsörtetni az utcákon a kaszárnyáig. A tartalékosok általános öröme azonban ebben az évben elmaradnak a közlegények ellenőrzési szemléi a közös hadseregnél és a honvédek-nél egyaránt. A honvédelmi miniszter ugyanis a következő körrendeletet intézte az ország összes törvényhatóságaihoz: „Megfelelő további sürgős intézkedés és közhírrététel végett

értesitem a törvényhatóságot, hogy a cs. és kir. közös hadsereg nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, nemkülönben a m. kir. honvédség nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi is a folyó évben nem tartatnak meg. A tartalékos tiszteknek és tisztviselőknél és hasonló állásúknak bemutatása azonban az eddigi módon a folyó évben is megtartandók. Budapest, 1911. évi augusztus 18-án. A miniszter helyett: Karátson s. k., államtitkár.”

Az orvos támadója. Sztojsits Mladen boróci napszámos, aki valamikor jó módú gazdálkodó volt, de vagyonát elitta, a mult héten azzal az ürüggyel csalta házához dr. Kohn Ármint boróci orvost, hogy felesége halálos beteg. Az orvos el is ment. Midőn a szobába lépett, ott egy megvetett ágyat talált, de a beteget sehol. Kérdésére Sztojsits azt felelte, hogy felesége valószínűleg kint lesz az udvaron s rögtön behívja. De ez mind csak ürügy volt. Sztojsits mihelyt a szobából kilépett, a faskamrába ment, ott egy fejszét vett elő és kileste, mikor az orvos háta fordít az ajtónak. Aztán haramia módjára rácsapott az áldozatára. Az első ütés az orvos kemény kalapját érte, a második azonban már a földre terítette. A szerencsétlen ember mégis annyira erőt vett magán, hogy föltápaszkodott s a nyitva felejtett szobaajtón át az utcaajtó felé tartott. A kapunál a vérszomjas ember újból megtámadta s még hat fejszeapást mért rá. Itt a szerencsétlen orvos összeesett, a gaz támadó pedig elmenekült. A vérében fekvő orvosra egy asszony akadt rá, aki rögtön értesítette a csendőrséget. Az orvost hazaszállították lakására, ahol most élet és halál között lebeg. A brutális embert a csendőrség rövid keresés után elfogta és letartóztatta. Kihallgatása alkalmával előadta, hogy az orvost azért akarta megölni, mert benne vagyoni megrontóját látta.

Megszakadt ember. Óbecsén a Tiszáról vontatta a fenyőszálakat Bálint Gergely fuvaros a fűrésztelepre. Szerdán egy hatalmas törzset vontatott ki a Tiszából és mert nehezen ment a dolog, ő is emelni kezdte, miközben egyszerre rosszul lett, összeesett és nemsokára meghalt. A munkásember megszakadt, belső elvérzés megölte.

Kutba ölte magát. Cservenkán Varga Jánosné, abbéli felindulásában, hogy a férje itteni házukat eladta s Csonoplyán másikat vett, a kutba vetette magát. Mire a házbeli nagy keresés után nyomára akadtak, már csak holttestét huzhatták ki.

a tudat, — egészen a svéd miniszterekig jutottatok, akikről semmit sem tudtok . . .

— és a Konti özvegyének trafikjág, amely a halhatatlanságnak aprópénzre váltott leszámítolása.

— Ami visszafelé, vagyis az ősök irányában is meg szokott történni.

— Hogyan?

— Chinában a mandarinná előlépett alantas származású ember, kellő utánajárással kieszakozhat az, hogy a szüleit vagy őseit előléptetik még a sirban is mandarin rangba, vagy más kitüntetésbe. Aki nálunk ezt a dolgot így olvassa, mosolyog. Pedig mi is megteesszük, csak hogy valamivel értelmesebb alakban. Amikor Kossuth Lajosnak vagy Petőfi Sándornak a szülei meghaltak, akkor sem az arcképeket nem közölte a Vasárnapi Ujság, sem az életrajzukat, sirkeresztjük képét sat. Most pedig minden nagyobb életrajzban, nevezetesebb évfordulón megkapják az egyszerű és életükben teljesen észrevétlenül maradt ősök azt a jutalmat, hogy közlik az arcképeiket, életrajzaikat, szülő és lakóházaikat, sirkeresztjeiket sat. Ime, a fiuk

érdemei előléptették a szülőket is hírességek-ké. Holtuk után lettek mandarinokká.

— Kívánom, hogy neked is sikerüljön addig élned, amíg érdemekben megőszült fejedet avval a tudattal nyugtathatod . . .

— természetesen máglyára!

— Akkor ugyan alapos megvénülést kívánsz neki, ha még azt megérje, hogy a hamvasztást Magyarországon törvénybe iktatják.

— avval a tudattal hajtsad nyugalomra, hogy érdemeid fölvaltán apró pénzzé, a fiaid legalább egy Andrássy-uti patikát kapjanak — leszámítolással.

— És az őseit lerajzolja a Vasárnapi Ujság!

— Mit neveztek ti megvénülésnek, nagy kornak, fiatalnak? Ez is olyan fogalom, amely alapos revizióra szorul. Emlékeztek azokra a számokra, amelyek a naptárak alsó részén szoktak lenni? Január 10-én így áll: 10—355. December 1-én pedig: 325—30. Ami annyit jelent, hogy 10, illetőleg 325 nap már elmúlt az évben, és 355, illetőleg 30 nap van még hátra. — Ezt a rendszert szeretném én a korra nézve is irányadónak venni. Mindenki

annyi időnek neveztessek és tekintessék, amennyi ideje még hátra van az élethől. Tehát a sorvadó 20 éves, aki még csak 1—2 évig huzhatja, az neveztessek öregnek, és a fess 60 éves, aki még 30 évre számíthat, az legyen ifju.

— Bölcs dolog, csak arra vagyok kíváncsi, hogy hogyan számítod ki, meddig él még a beteg és mikor pusztul el egy hülés folytán a te kemény öreged?

— Ezt nem is kell tudni. Én csak két kategóriát állítanék föl: Az ép, egészséges, teljes erejű és eszű embert, és a gyenge, akár tulifju, akár tulöreg, beteg, nem teljes embert. A teljes, hogy ne mondjam „tökéletes” embernek pedig nincsen kora.

— És mit csinál az ép erejű, hatalmas termetű örültekké, akikért a család nem győzi évtizedek során át fizetni a tartásdíjat a sanatoriumokban, ahol az ilyenek, köztudomás szerint, meg is hiznak, meg is erősödnek? Élők ezek, vagy halottak, ezek az előhalottak? fiatalok ezek, vagy öregek?

(Folyt. köv.)

Kevesebb lesz az apelláta.

Egy konkrét esetből kifolyólag a belügyminiszter érdekes elvi határozatot hozott. E határozat szerint, ha valamely község képviselőtestülete a község vagyoni ügyében határozatot hoz és ezt a határozatot a vármegye mint ellenőrző törvényhatóság jóváhagyja, magánfelek az ellen nem felelhetnek. A községi képviselőtestületek határozatai ellen ugyanis kihirdetett záros határidőn belül föl lehet szólalni. Ennek az időnek elmúltával, mikor már a törvényhatóság is jóváhagyja a határozatot, magánfelek által meg nem apellálható.

Uj orvoszer a veszettség ellen.

Pasteur tanár korszakos fölfedezése óta az emberek százezreit mentették meg a veszettségtől, de a Pasteur-féle szernek hátránya az volt, hogy a mentés csak akkor sikerült, ha a marás után nem telt le annyi idő, hogy a veszettség kitörhetett volna. A beoltások a veszettség kitörése után már nem használtak. Emellett a megmárt embert valami három héten át oltották, összesen tizenkét fájdalmas injekciót adva be. Most Berlinből híre jön, hogy egy Sempé Dávid nevű német orvos új szert fedezett fel, mely a kitört veszettséget is gyógyítja s amellyel egyetlen beoltás elég.

Gyilkos legények. Allaga Máté, Bekó János és Krékity István katymári legények régebbi idő óta haragot tápláltak Zélicity Jakab szintén katymári legény iránt. Kutatva keresték az alkalmat, hogy boszújukat ki is tölthessék. A napokban a három legény vigan mulattott Ispánovits Pál korcsmájában és rövid idő alatt nagymennyiségű sört fogyasztott el és midőn a jókedv tetőpontjára hágott, a korcsmába belépett Zélicity és egy fél liter bort rendelt magának. A három garázda legény, akik verekedésükről híresek, elérkezettnek látták az időt, hogy Zélicityvel leszámoljanak. Zélicity átlátta, hogy a három legénnyel szemben fél nem veheti a küzdelmet és futva menekült támadói elől. Futás közben két izben is elsütötte fegyverét, hogy támadóit elriassa, de ez mit sem használt. Egy jó fél óráig tartott az üldözés az országúton és a szántóföldek között. Az üldözött legény a futást nem bírta tovább, kifáradt. Támadói utolérték és a földre teperték: ütöttek, verték, ahol csak érték. Sőt Allaga Máté kirántotta a bicskáját és az eszméletlenül fekvő legényt össze-vissza szurkálta. Midőn látták, hogy a szerencsétlen legény alig vesz már lélekzetet, otthagyták. A vértócsában fetregő legényre a járó-kelők akadtak rá, akik rögtön értesítették az apját. Még volt benne élet. Kocsira tették beszálították a bajai kórházba. A gyilkos legényeket a csendőrség letartóztatta.

Elcsipett templombetörő. Egy többszörös templombetörőt és perselyfosztogatót csipett el az óbecsei rendőrség a belvárosi római katolikus templomban. Az elcsipett betörő előbb Magyar József Ferencnek vallotta magát és szegedi illetőségének, később kiderült, hogy csak mint gépészegéd dolgozott Szegeden és a neve Pintér Ferenc, csantavéri illetőségű. Azt vallja, hogy csak egy perselyt akart feltörni, hogy pénze legyen haza utazni, mert napok óta nincs keresete. A vallatás során beismerte, hogy nem ez az első tette, mert Bácsföldváron és Csantavéren is feltörte már a templomperselyeket. A csendőrség átadta az elcsipett tolvajt a bíróságnak.

Eltaposott ember. Dungserszki Bogdán tanyájáról a napokban hordták a gabonát, amikor az egyik szekérről Mészáros Marton szenttamási illetőségű béres ember véletlenül lecsuszott és az keresztül gázolt rajta. A súlyos teher a szegény ember mellkasát összezúzta, úgy hogy félholtan szállították be a szabadkai kórházba. Felgyógyulásához kevés a remény.

Szülők figyelmébe. 2—3 gyermek teljes ellátásra — esetleg zongora használatával — felvétetik Rziha Sándor kir. tsvzéki irodavezetőnél, lakik Schweidel József-utca 17. sz. n.

3—3

Két tanuló Flórián-utca 11. szám alatt (szemben a magán polgári leányiskolával), uri családnál, utcai szobába teljes ellátásra elfogadtatik. 3—3

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról augusztus hó 28-tól szeptember hó 5-éig Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kivánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére, vagy Hirth János ur és Matuschek Béláné** divatüzlete címén **Zombor** (Kossuth-utca) vele tudatni. 4—3

Tűzoltók ünnepélye Kossuthfalván.

— Saját tudósítónktól. —

Folyó hó 20-án igen sikerült népünnepélyt rendezett a kossuthfalvai önkéntes tűzoltóság a vásártéren saját pénztára gyarapítására.

Az ünnepély legkimagaslóbb része mindenesetre a tűzoltóság rohama volt azon feltevésre, hogy a vásártéren tűz van. A község ekkor már az ünnepély helyén elhelyezkedett s ámulva nézte a fürge tűzoltókat, kik a község házából való megérkezésüktől számított 38 másodperc alatt működésbe hozták a fecskendőket.

Láttunk még több iskola- és gyorszerelést, melyek arról tesznek tanúságot, hogy a derek tűzoltók felfogva hivatásuk magasztosságát, iparkodnak maguknak tökéletes képzettséget szerezni. A gyakorlatokat Szücs Kálmán alparancsnok és Kovács Lajos szertártiszt vezették igen ügyesen.

A község mulattatására szolgáltak a tréfas versenyek, melyeket Pálich Antal tűzoltó-egyesületi elnök rendezett a tisztikar segítségével. Gyönyörködött volt a Kohuth József rendezte tűzijáték. Este 8 órakor fáklyás és zenés bevonulás volt a tánchelyre, Kohuth József vendéglőjébe, ahol reggelig koptatták a kövezetet a jókedvű táncolók.

Dicséret és köszönet Kossuthfalva községének, hogy támogatni akarva a tűzoltóegyletet, ünnepélyén megjelent s a pénztárt mintegy 250 K-val gyarapította. Feljegyzésre érdemes azon tény is, hogy a község képviselő-testülete Pálich Antal jegyző és Karai Sándor bíró indítványára 500 K évi segélyben reszesíti az egyület s átadta neki az 1500 koronát kitevő községi tűzrendészeti alapját. Anyagiakban tehát nem fog szűkölködni az egyesület s ha tagjai ügybuzgók és összetartók lesznek, úgy az egyesület fejlődni, erősödni fog s igen sokat tehet úgy az egyesek, mint az egész község javára.

A bevételhez felülfizetéseikkel hozzájárultak: Dr. Falcione Árpád 20 K, Guba József 15 K, Pilaszanovits József, Fernbach János 10—10 K. ifj. Nagy Sándor 4:80 K, Pálich Antal 4:20 K, Vojnich Elemér 2:40 K, Hetessy Viktor, dr. Zsiros Aladár, K. Nagy Sándor, Nagy András 2—2 K, Klein Manó 1:20 K, Horváth Mihály, Matkovics Béla, dr. Déri Henrik, Farkas Béláné, Kovács István, Baksay György, Csapó Sándor, Nagy Pisti, Jeges József 1—1 K, Buzás István 60 fil., Mendege János, Kohn Ármin, Schlesinger Zsigmond, Kovács Béla 40—40 fil., Heller Mór, Berger Hermann, Oblath Dávid, Füredy Lajos, Kovács Gyula, Bezeredy Béla, Karai Sándor, Szabó János, Bancik András, Fütő Mihály, Juhász Mihály, Nemes József, Szücs János, Fütő János, Karai József, Velker Henrik, Gál János, Holländer Mór, Kriszhaber Mihály, Hahn Pál, Schreiber Mátyás, Deutsch Simon, Walter József, Fejes Böske, Róna Jenő, Antunovics Miklós, Fodor Zsófia, Schumacher Károly 20—20 fillér.

T a n ü g y.

Zombor szab. kir. város polgári fiúiskolájában a zombori tanulók beírása szeptember hó 1. és 2-án, a vidéki tanulók beírása pedig 3. és 4-én, mindenkor délelőtt 8—12 óráig — az iskola Petőfi-utcai helyiségében — történik. A javító és pótló vizsgálatok augusztus 31-én tartatnak.

Gyorsírási tanfolyam a zárdában. A Miasszonyunkról nevezett iskolánéknak zombori polgári iskolájának III. és IV. osztályu növendékei számára az 1911/12. tanévben 10 korona évi díj mellett Jeney Aladár okleveles gyorsíró tanár tanfolyamot nyit.

Iskolai beiratás. A zombori izr. elemi népiskolában a beiratások szeptember 3-án, vasárnap délelőtt 8—11-ig lesznek az iskola helyiségében, minden tanító saját osztályában.

Értesítés. A zombori református egyház elemi népiskolájában (Zarándok utca 26. sz.) az 1911—1912-ik iskolai évre a beiratások 1911. szeptember hó 1—4. napjain fognak megtartatni. A tanítás díjmentes, a felvett növendékek csupán 50 fillér beiratasi díjat tartoznak fizetni. Zombor, 1911. augusztus 19. Arany Gusztáv, iskolaszéki elnök.

Művészeti és iparművészeti tanfolyam. A nőipariskolával kapcsolatosan a már ismeretes festő- és iparművészeti (továbbképző) női tanfolyam is megnyílik szeptember első napjaiban. Király Lajos főgimnáziumi rajztanár vezetése alatt. Ezen a tanfolyamon — amely arra van hivatva, hogy városunk hölgyközönségének izlését fejlessze és művészi irányba terelje — tantervbe van véve: alakrajz, csendélet- és tájképfestés, ipari tervezés, himzés- és kivarrástervezés. Résztvevője lehet bárki, aki ilyenmő kiképzésben óhajt részesülni. Beiratkozni lehet a nőipariskolában (Deák Ferenc-körut 22.) szeptember 1-étől kezdve mindennap a délelőtti órákban, ahol az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek. Beiratasi díj 2 korona, az egész évi tandíj 60 korona, mely két egyenlő részletben is fizethető: szeptember 15-én és február 15-én.

A zombori magán polgári leányiskolában a beírások az 1911—12. tanévre f. évi szeptember hó 1., 2. és 4-én d. e. 8—12 óráig tartatnak meg. A francia nyelvet, mint rendkívüli tantárgyat Blazsek Dragutinné urnő, okl. francia nyelvmesternő fogja tanítani. Előjegyzéseket elfogad és felvilágosítással szolgál az intézet igazgatója és tulajdonosa: Krump Anna (Zombor, Eötvös József-körut 27. sz.).

Beiratás. A Bács megyei női ipariskolában a beiratások az 1911—12. tanévre szeptember hó 1., 2., 3. és 4-én 8—12-ig lesznek az intézet helyiségében (Deák Ferenc körut 22. sz. Husveth-féle ház). Bővebb felvilágosítással az intézet tanítónője (Lackner Emilia) szívesen szolgál.

Beírás a női kereskedelmi tanfolyamra. A zombori kereskedők testülete által fentartott női kereskedelmi tanfolyamra a beírások f. évi szeptember hó 1—5. napjain lesznek a felső keresk. iskola tanácskozó termében naponként d. e. 9—11 óráig. A tanfolyamra felvehetőek mindazon leányok, kik a polgári leányiskola, felsőbb leányiskola vagy gimnázium négy osztályát sikerrel végezték, vagy megfelelő előképzettségüket felvételi vizsgálatokkal bizonyítják. Az évi tandíj 120 kor., a beirási díj 10 korona. A tandíj félévénként előre, s a beirási díj azonnal fizetendő. Az előadások naponként d. u. 2—5 óráig lesznek a magán polgári leányiskolában.

Vármegyei közgyűlés.

(Folytatás.)

A 366—391. pont alattiak jóváhagyattak:

366. Káty község határozata belvízvezető munkálata tárgyában.

367. Csonoplya község határozata a községi ovoda felépítése tárgyában.

368. Gádor község határozata a plébánia-lak építésénél teljesítendő kézi és írás nap-számok biztosítása és megváltása tárgyában.

369. Gádor község határozata a régi kál-vária domb lebordási költségeinek fedezése tárgyában.

370. Gádor község határozata halottszállító kocsai beszerzése tárgyában.

371. Gádor község határozata a gádori róm. kath. templom javításánál szükséges napszámok megváltása tárgyában.

372. Körtés község határozata a községi nagykorosma eladás útján törtéendő elidegenítése tárgyában.

373. Ujszivác község határozata ártézi kut furása tárgyában.

374. Bácsgyulafalva község határozata községi háztelkek eladása tárgyában.

375. Bácsgyulafalva község határozata a jegyzői és orvosi lak felcserélése tárgyában.

376. Bácsgyulafalva község határozata a községi szegények segélyezése tárgyában.

377. Bezdán község határozata 2 tűzoltó-nak a tűzoltói tanfolyamra a község költségén való kiküldetése tárgyában.

378. Bezdán község határozata az ipar iskolai tanításért óradíj megállapítása tárgyában.

379. Bezdán község határozata a rom. kath. hitoktatók díjazása tárgyában.

380. Gádor község határozata a községi szolgák bérének felemelése tárgyában.

381. Kerény község határozata Angeli Ja-kab tanító helyettesítése folytán felmerült költségek fedezése tárgyában.

382. Kerény község határozata a helybeli tűzoltótestület segélyezése tárgyában.

383. Kerény község határozata a kántor-laknak ujonnan való felépítése tárgyában.

384. Küllöd község határozata az urbéres községnek mint erkölcsi testület részére fa iskolakert céljára ajándékozott területről az ajándékozási szerződés jóváhagyása tárgyában.

385. Küllöd község határozata homokgödör céljára vett ingatlana tárgyában.

386. Körtés község határozata a községi népiskola fejlesztése tárgyában.

387. Körtés község határozata 22000 kor. költségen felvétele tárgyában.

388. Órszállás község határozata községi költségen felvétele tárgyában.

389. Ujszivác község határozata Zimmermann Ábrahám volt urbéres pénztáros javára mutatkozó 102 kor. 91 fil. kiutalványozása tárgyában.

390. Ujszivác község határozata a község által eladott házbhelyekre vonatkozó szerződések jóváhagyása tárgyában.

391. Ujszivác község határozata a községi bikák ételmezési költség többlet fedezése tárgyában.

392. Bezdán község határozata a bezdáni kálvária helyért elcsereált uttétről telekkönyvi átírásra alkalmas szerződés és vazrajz záradékolása tárgyában. — Pótlásra visszadaatlik.

393. Sajkásgyörgye község határozata az önkéntes tűzoltóegylet segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

394. Tiszakálmánfalva község határozata a szegényalapnak járványkórház és szegény-káz építéséhez való felhasználása tárgyában. — Jóváhagyás megvonatik.

A 395—411. pont alattiak jóváhagyattak:

395. A „Csajkás községek rétkelző bizott-ságának” határozata az 1910. évi felesleg pénzből 910000 korona felosztása tárgyában.

396. Zsablya község határozata óvoda és óvodai lak építése tárgyában.

397. Ugyanannak határozata iskola és tanítói lak építése tárgyában.

398. Káty község határozata a még hiányzó átjárók építése tárgyában.

399. Csurog község határozata a Zsablyán építendő járásbíróház és telekkönyvi épület felépítéséhez való hozzájárulás tárgyában.

400. Csurog község határozata a felsőjárasi földeknek kedvezményes árban való haszon bérbeadása tárgyában.

401. Ugyanannak határozata Fülöp Kálmán segédjegyző fizetés előlegének visszatérítése tárgyában.

402. Zsablya község határozata a szegény-sorsu iskolásgyermek feluházása tárgyában.

403. Ugyanannak határozata a réti legelő bérlete tárgyában.

404. Boldogasszonyfalva község határozata a járdák és csatornák kiépítése tárgyában.

405. Csurog község határozata a legelő-díjak megállapítása tárgyában.

406. Sajkásgyörgye község határozata a járványkórház ápolói állásszervezése tárgyában.

407. Boldogasszonyfalva község határozata a tanítói, illetve tanítónői fizetésemelése tárgyában.

408. Sajkásgyörgye község határozata az ugarföldek felugarolása tárgyában.

409. Títel község határozata Kovács Káz-mér irnok fizetési előlege tárgyában.

410. Ugyanannak határozata a rétkelző bizottságtól kibérrelendő réti legelő tárgyában.

411. Nádajla község határozata Rákity Trivun tanulmányi segélye tárgyában.

412. Zsablya község határozata dr. Majinszki Milutin orvos látogatási díjainak megváltása tárgyában. — Jóváhagyás megvonatik.

A 413—416. pont alattiak jóváhagyattak:

413. Dunagárdony község határozata a szülésznoi javadalmas emelése tárgyában.

414. A zsablyai járás községeinek határo-zata Nikovitz Emil járási rendőrfelügyelő drágasági pótleka tárgyában.

415. Sajkásgyörgye község határozata Ajváz Milos műkertész tiszteletdíja tárgyában.

416. Zsablya község határozata a járás-bíróházi épület felépítése tárgyában.

417. Boldogasszonyfalva község határozata felsőlegelődíj kivételének mellőzése tárgyában. — Jóváhagyás megvonatik.

418. Ugyanannak határozata a réti legelő-díj felének a községi pénztárból leendő fede-zése tárgyában. — Jóváhagyás megvonatik.

A 419—423. pont alattiak jóváhagyattak:

419. Boldogasszonyfalva község határozata a tenyészbikák részére felállítandó félszer költsége tárgyában.

420. Felsőkábol község határozata egy mélykut furatása tárgyában.

421. Mozsor község határozata a zombori tűzoltó tanfolyamra kiküldött egyen költségei tárgyában.

422. Dunagárdony község határozata a zombori tűzoltó tanfolyamra kiküldött egyen költségei tárgyában.

423. Mozsor község határozata házhelyek adományozása tárgyában.

424. Csurog község határozata Palancsevits Péter ingatlanának vétele tárgyában. — Jóvá-hagyás megvonatik.

425. Mozsor község határozata Balázs Jó-zsef házhely adományozása tárgyában. — Jóváhagyatik.

426. Ugyanannak határozata a község és Maletia Rada közötti földcsere tárgyában. — Jóváhagyatik.

427. Sajkásgyörgye község határozata a községi iskolaépület bádgtetőzetének helyre-állítására tárgyában. — Jóváhagyatik.

428. Sajkáslak község határozata házhelyek adományozása tárgyában. — Jóváhagyás megvonatik.

A 429—461. pont alattiak jóváhagyattak:

429. Dunagárdony község határozata a postafüggökség helyisége tárgyában.

430. Ugyanannak határozata az állami elemi iskolai beiratasi díjak megváltása tár-gyában.

431. Ugyanannak határozata a faiskolában építendő ház tárgyában.

432. Ugyanannak határozata új község-háza építése tárgyában.

433. Boldogasszonyfalva község határo-zata a róm. kath. temető részére szükséges földterület adományozása tárgyában.

434. Boldogasszonyfalva község határozata járványkórházi ápoló felfogadása tárgyában.

435. Zsablya határozata a piactér kikövez-tetése tárgyában.

436. Csurog község határozata az orvosi lak megvétele tárgyában.

437. Boldogasszonyfalva község határozata Dorotity Ottilia szülésznoi fizetésemelése tár-gyában.

438. Títel község határozata a hitoktatók tiszteletdíja tárgyában.

439. Nádajla község határozata a községi rendőrök lóirtási általány felemelése tár-gyában.

440. Ugyanannak határozata Csura Kázmér tanító költözködési költségei tárgyában.

441. Boldogasszonyfalva község határozata a gör. kel. templom vaskerítési munkálatainak odaitélése tárgyában.

442. A „Csajkás községek rétkelző bi-zottságának” határozata 520.000 korona pénztári felesleg felosztása tárgyában.

443. Mozsor község határozata a községi jegyző ideiglenes lakhelyének lakbéré tár-gyában.

444. Mozsor község határozata a bérelt legelők használata tárgyában.

445. Ugyanannak határozata a róm. kath. elemi iskola segélyezése tárgyában.

446. Ugyanannak határozata a Bajagits-féle ház eltávolítási költségeinek fedezése tárgyában.

447. Alsókabol község határozata járvány-kórház felépítése tárgyában.

448. Nádajla község határozata marhahid mérleg beszerzése tárgyában.

449. Dunagárdony község határozata Filep Andor husvizsgáló kiképzetési költségeinek fedezése tárgyában.

450. Dunagárdony határozata az 1911. évi legelődíj kulcs megállapítása tárgyában.

451. Mozsor község határozata a járvány-kórház felépítése tárgyában.

452. Dunagárdony község határozata az iskolásgyermek tankönyvekkel leendő el-látása tárgyában.

453. Nádajla község határozata Csura Kamenkó tanító illetményeinek megállapítása tárgyában.

454. A Csajkás községek rétkelző bizott-ságának határozata réti óreinek fizetésemelése tárgyában.

455. Sajkásgyörgye község határozata két mélykut furatási munkálatainak odaitélése tárgyában.

456. Nádajla község határozata szegény-ház, bikaistálló és tenyészkan helyiség épí-tése tárgyában.

457. Alsókabol község határozata mély-kutak furatása tárgyában.

458. Csurog község határozata az iskolás-gyermekeknek tankönyvekkel leendő ellátása tárgyában.

459. Ugyanannak határozata a tűzoltótes-tület anyagi támogatása tárgyában.

460. Csurog község határozata Fülöp Kálmáné gyógyszersegélye tárgyában.

461. Tündéres község határozata járvány-kórház építése tárgyában.

462. Dunagárdony község határozata a Dunaág szakadó partjainak ideiglenes mű-vekkal leendő megvédése tárgyában. — Pót-lásra kiadatik.

(Vege köv.)

HIRDETÉSEK.

Eladó házak.

Belvárosban, a Széchényi-köruton lévő 12. számú ház beltelekkel együtt kedvező feltételek mellett 3—3

szabad kézből eladó.

Ugy a Bercsényi-uton lévő 41. szám alatti ház, mely 2 szoba, konyha és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, a 400 □-öles kerttel együtt is : : örök áron : :

szabad kézből eladó.

Tudósítást a tulajdonos: **Herczog Vince** Bercsényi-ut 41. sz. a. házában ad.

!!MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!!

Mielőtt gazdasági motort
cséplők, szeeskavágók, mor-
zsolók, darálók és kisipari
gépek hajtására venne, ok-
vetlen kérjen ajánlatot 50-29

VARGA N.

gépműhelye

ZOMBOR, Militicsi-utca 11.

saját rendszerű és saját készítményű

!! nyersolajmotorról !!

Legolesőbb üzem és a legol-
esőbb motor a világon!

Uzemköltség lóerőóránként 1 fillér!!

RENCZ JÓZSEF

vasrács és pénzszekrénygyára

KULA (Bácsmegeye).

Telefonszám 7. Telefonszám 7.

Készít
**lépcső-,
erkély- és
folyosó-
rácsza-
tokat,
sir- és
sirbolt-
szegé-
lyeket,
vasabla-**

kokat stb. minden e szakmába vágó
— munkákat a legszebb kivitelben. —

Jutányos árak! 12-6 Pontos kiszolgálás!

**3-4 kovács segéd, valamint
3-4 lakatos segéd azonnali
— belépésre kerestetik. —**

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász uraknak
szives tudomására hozni, hogy m. kir.
lőporárudámban sajátkezüleg töltött
kész és üres valódi **angol Eley** és
Hirtenbergi töltények mindenkor

Magamat a t. vadász urak szives figyel-
mébe ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár

Zombor, Kossuth L.-utca, a nagy tőzsde mellett.

*

**Kitünő téli szalámi
kilója 4 kor. 80 fil-
lérért kapható. ::**

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű közön-
ségnek szives tudomására hozni, hogy máától kezdve
a nagy hirnevű

Müncheni Paulaner serfözde Salvátor sörgyár**Paulaner söre**

kizárólag nálunk kapható. 10-10

RÁCZITS és CZVRKUSITS**fűszer és csemege nagykereskedők Zombor.**

Kivánságra házhoz szállítjuk.

2742. sz. 1911.

Fa értékesítés tövön.

Az apatini m. kir. erdőhivatal hivatali
helyiségében **1911. évi szeptember hó
25-én délelőtt 10 órakor** az apatini,
bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdő-
gondnokságok területében levő alább tel-
sorolt vágás területeken álló faanyag eladása
írást csupán zárt írásbeli ajánlatok elfogadá-
sával versenytárgyalás fog tartatni és pedig
a következő erdőkben kifizőtt vágások fa-
anyagára:

Lágy erdők.

(Füz és nyár.)

Tuskoírtási kötelezettség nélkül a vágás-
területen álló tölgy és szilfa törzsek vissza-
hagyásával.

1. Apatini Hollósziget 37-30 holdas vá-
gás kikiáltási ára 12897 korona.

2. Monostorszegi Smaguc 13-99 holdas
vágás kikiáltási ára 5982 korona.

3. Szondi Bakula 85-89 holdas vágás
kikiáltási ára 31826 korona.

4. Dunabökényi lágy erdő 77-35 holdas
vágás kikiáltási ára 10046 korona.

5. Palonai lágy erdő VI. sz. 21-87 hol-
das vágás kikiáltási ára 6541 korona.

6. Palonai 21% erdőrésztlet 22-40 hol-
das vágás kikiáltási ára 5311 korona.

7. Palonai 22% erdőrésztlet 14-80 hol-
das vágás kikiáltási ára 2245 korona.

8. Kaboli kozják sziget 19-35 holdas
vágás kikiáltási ára 1076 korona.

Az 5., 6. és 7. tételek alatti vágásokra
együttes ajánlatok is tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek az
apatini m. kir. erdőhivatalnál és a fent meg-
nevezett m. kir. erdőgondnokságoknál a hiva-
talis órák alatt megtekinthetők, ahol az
eladásra kerülő vágások becslési adataira is
felvilágosítás nyerhető és ahol ajánlati űrlapok
és borítékok díjmentesen beszerezhetők.

Apatin, 1911. augusztus hóban.

M. kir. Erdőhivatal.

2662/1911.

Pályázati hirdetmény.

Vaskut községben leköszönés foly-
tán megüresedett és évi 600 korona
fizetéssel javadalmazott irnoki állásra
pályázatot hirdetek és felhívom a folya-
modókat, hogy kellően felszerelt kér-
vényeiket hozzám legkésőbb **folyó évi
szeptember hó 15-ig** nyujtsák be.

Baja, 1911. évi augusztus hó 21.

Főszabiró szabads.:

Mentényi Sándor,

tb. főszabiró.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a nagyér-
demű közönséget, hogy egy új
kényelmes és elegáns 6 üléses

AUTÓT**SZEREZTEM BE,**

amely jutányos áron nagyobb
kirándulásokra, séta autózá-
sokra és a vonathoz vagy
vissza utazásra megrendelhető

**a Zombori Autobusz vállalat irodájában
(Jókai-tér. — Telefon 91.)**

::: Tisztelettel :::

a Zombori Autobusz vállalat.**Szülők figyelmébe!****Teljes ellátást**

zongorahasználattal

kaphat

**vidéki iskolás leányka
vagy fiu**

intelligens izr. uriháznál. 3-2

Bővebbet ezen lap kiadóhivatalában.

Segédjegyző kerestetik.

Csonoplyai jegyzői irodában folyó
évi szeptember hó 1-én való belépéssel
helyettes II-od segédjegyző kerestetik
havi utólagos részletekben folyósítandó
1000 korona fizetés mellett.

Jelentkezők közvetlenül alulirothoz
forduljanak.

Csonoplya, 1911. augusztus 22-én.

Patacsics Dániel,

jegyző.

2-2

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságától.

4184. szám.

kbiz. 1911.

Hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi május hó 17-én 52035—I. A. 1911. sz. alatti kelt rendeletével a gombos—vajszkai ármentesítő és belvízlevezető társulat által előterjesztett kérelem folytán az említett társulat által Bácsordas község határában árvédelmi célokra igénybe vett s a két példányban bemutatott kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt területekre nézve a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. XLI. t. c. 32. §. értelmében elrendelte és felhívta a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a kisajátítási eljárásnak az idézett t. c. 33—40. §§. értelmében tartsa meg.

A kisajátítandó területek Menráth Jánosné szül. Kobetits Anna, Kobetits József, Folk Mátyásné szül. Kobetits Mária, Pécs Lászlóné szül. Kobetits Katalin, Resch Józsefné szül. Kobetits Rozina, Kobetits János, Schmiederer Mátyásné szül. Kobetits Teréz, kisk. Kobetits Károly, Kattl Péter, Kattl Teréz férj. Gillmann Mártonné, Braunstein János (nős Hajer Mariával), Butsch Jakab, Butsch János, Weimann Sándorné szül. Butsch Anna, Zwing Boldizsárné sz. Butsch Appolónia, Gutther Józsefné szül. Butsch Katalin, Konrád Jánosné szül. Wagner Verona, kiskoru Baumann Katalin, Weber Mihály (nős Müller Katalinnal), Zäpf József (nős Szikinger Magdolnával), Zäpf Józsefné Szikinger Magdolna, özv. Konrád Györgyné szül. Szikinger Teréz, Ganss Péterné szül. Hungasch Anna, Auer Konrád (nős Baumann Magdolnával), Keller Adámné szül. Konrád Teréz, Konrád Jakab (nős Jäger Erzsébettel), Konrád Fidél (nős Jäger Teréziával), Schösser János, Hack Józsefné szül. Shuber Magdolna, kisk. Auer Teréz és Magdolna, Baumgartner Györgyné szül. Teringer Anna, Hauser Ferenc (nős Ossli Juliával), Ritter Simon (nős Konrád Magdolnával), Kuntner József (nős Konrád Reginával), Kuntner János (nős Nettinger Juliával), Matheiss Józsefné szül. Fáth Teréz, Rumbach Mihály, dr. Hofbauer Mihály, Willmann Mátyás, Hungasch Genovéva, kiskoru Szigfried Anna, kisk. Szigfried Mihály, Sebestyén és György, Konrád Józsefné szül. Konrád Margit, Butsch Istvánné szül. Birli Erzsébet, Grünbaum Péterné szül. Birli Magdolna, Rechner Jakab és neje szül. Bertrán Katalin, Milli Tamás (nős Brandt Katalinnal), Eitele József (nős Butsch Magdolnával), Hutherer József (nős Baumann Annával), Birli Ádám (nős Francz Erzsébettel), Weimann Adámné szül. Francz Teréz, Rechner Józsefné szül. Francz Katalin, Schneidemann Mártonné szül. Francz Éva, Auer Antal (nős Dubacssek Juliával), Lang József (nős Stein Terézszel), kisk. Baumann Katalin, Eitele Gergelyné szül. Auer Anna, Auer Ferenc (nős Zäpf Teréziával), Halter Jánosné szül. Auer Magdolna és Auer Antal (nős Butsch Katalinnal) bacsordasi lakosok tulajdonát képező és a kisajátítási összeírásban megjelölt bacsordasi határban fekvő földterületek.

A kisajátítási eljárás foganatosítására az 1881. XLI. t. c. rendelkezései értelmében kiküldött bizottság a helyszíni tárgyalást Bácsordas község házában tanácstermében **1911. évi szeptember hó 18. napján délelőtt 9 órakor** fogja megkezdeni.

Miről a kisajátítást szenvedő érdekelték oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a vonatkozó kisajátítási terv és egyéni összeírás Bácsordas község házában a hivatalos órák alatt 1911. évi augusztus hó 25-től 1911. évi szeptember hó 10. napjáig bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére kitétetik és hogy a tárgyalásnál jogukban áll a tulajdonosoknak a kisajátítási terv ellen és minden telek-könyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásaikat jegyzőkönyvbe vétetni.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen.

A kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelenik meg.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának 1911. évi július hó 6. napján tartott üléséből.

VOJNITS ISTVÁN,

3—3

főispán,

mint a közigazgatási bizottság elnöke.

Községi jegyzői irodában két irnok azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Dr. FELES utóda**Haberfeld Samu**

25—4

FOGTECHNIKUS,**budapesti egyetemi tanárok volt I. assistense.**

29465. szám

alisp. 1911.

Zombor város felsőkereskedelmi iskolája **alsó osztályában használatos****összes tankönyvek**

— majdnem teljesen új állapotban —

olcsó áron eladó. *—1Cim: **FISCHER PÁL, Baja.**

2237. sz. kig. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Oszivác községben leköszönés folytán megüresedett 1 gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk, felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi szeptember hó 6-áig** alulírott községi előjáróságnál annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Fizetés havi előleges részletekben 600 korona, ruha és teljes felszerelés.

Oszivác, 1911. augusztus 19-én.

Dr. Bikár Nénád,

Lancsusi Milos,

községi jegyző. 2—2

községi h. bíró.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 25420/1911. I. C. szám alatt kelt rendeletével a kula—bácskereszturi törvényhatósági közut 1316—11465 kilométer szakaszának az 1904. évi XIV. t. c. 11. §-a alapján a vármegye által felveendő költsön terhére leendő kiépítését és ezek költségét engedélyezvén, ezen munkálatok biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

1. Ezen utépitkezésnél a következő munkák fognak vállalati uton biztosítottatni:

- a) földmunka;
- b) alapkő, zuzott kavics, kötő- és fedőanyag állítása, vasuti vagy vizi-szállítása, lerakása, a helyszínére való fuvarozása és a kőpálya előállítás;
- c) betoncsőátereszkek építése.

Az egyes munkálatokra külön-külön is lehet ajánlatot tenni, de az egész munkálatra együttes ajánlat is tehető.

2. A munka (szállítás) teljesítésének határideje:

- a) földmunkánál 6 hét;
- b) kőanyag beszerzésénél 9 hét;
- c) kövezési és biztosítási munkáknál 9 hét;
- d) betoncsővek építésénél 6 hét, összesen 30 hét. E határidő a munkálatadás napjától illetőleg az egyes munkák átadásának napjától számítottatnak.

3. Az ajánlatok egységárrakkal teendő; százalékos árendedményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„BÁCS-BODROG VÁRMEGYE ALISPÁNJÁNAK

ZOMBOR.“

Ajánlat a 29465. alisp. 1911. számú versenytárgyalási hirdetésben kiirt kula—bácskereszturi törvh. közut 1316—11465 km. szakaszára kiépítésére vonatkozó munkálatokra.

A kőanyagokra csakis a költségvetésben és a vonatkozó részletes feltételekben körülírt minőségű kőekkel tehető ajánlat. Az ajánlattal együtt a felajánlott kőanyagokból (terméskőkavics, kötő- és fedőanyag) az ajánlattevő pecsét-

jével ellátott 2—2 db egymással egyező minta is bemutatandó. Amennyiben a bemutatott kőanyag a budapesti kir. József-műegyetem anyagvizsgáló állomása által szilárdságilag megvizsgáltatott, az ajánlathoz ezen hivatalos vizsgálatról kiadott bizonyítvány, vagy annak hiteles másolata is csatolandó.

Az ajánlathoz az ajánlati költségvetés is csatolandó lesz, melybe az egységárak az e célra szánt rovatokba tisztán és olvashatóan bevezetendők és azok végösszege is feltüntetendő. A kiírási művelethez a hivatalos költség-előirányzat csatolva nem lesz és a pályázók által be nem tekinthető.

A kőanyagok szállítására a m. kir. államvasutak vonalain a beruházási építkezések kőanyagaira érvényben levő viteldijkedvezmény vállalkozónak is biztosítatik azzal a kikötéssel, hogy az anyag 400 tonna rakománnyal terhelt zárt vonatokban szállítandók.

Ezen körülmény, valamint a Ferencz-illetőleg a Ferencz József-csatornán esetleg szállítandó kőanyagok (kavics, homok) peage mentessége az egységárak felajánlásával tekintetbe veendő.

Az ajánlattal bemutatandó kőminták mindegyike kellően felragasztott czimkével látandó el, melyre vállalkozó neve (cége) és kőminta származási helye tisztán és olvashatóan feljegyzendő.

4. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) 1911. évi szeptember hó 14-ik (csütörtök) napjának délelőtti 9 órájáig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlati költségvetés végösszegének 5%-a legkésőbb 1911. évi szeptember hó 13-ik (szerda) napjának déli 12 órájáig jelen hirdetmény számára való hivatkozással azombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt, még pedig sem készpénzt, sem értékpapirt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A versenytárgyalás Zomborban a vármegye székházának I. emeleti kistermében 1911. évi szeptember hó 14-ik (csütörtök) napjának délelőtt 9 órakor fog megtartatni; a versenytárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokra (szállításra) vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek és részlettervek, az ajánlati költségvetés, rajzok, minták és az ajánlati minta a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetmény közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta és az ajánlati költségvetés nyomtatványa ivenkint 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház, II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhetők be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem birnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbizottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

10. A munkálat elnyerője — az ide vonatkozó munka feltételek értelmében — annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; a munkálathoz szükséges anyagokat (a szállítandó anyagokat) pedig teljesen a magyar szent korona országai termelése és ipar révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

11. Azon pályázók, kik eddig Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

12. A munkálat (szállítás) odaitélése felett döntő hatóságok részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassanak.

Zombor, 1911. évi augusztus hó 13-án.

Alispán helyett:

Dr. D E Á K,

főügyész.

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomdájából Zomborban.

Gazdasági Takarékpénztár Rt. Zomborban.

Értesítés.

A

Gazdasági Takarékpénztár Rt.-nél
Zomborban

heti 1 korona befizetés s csekély pótdíj ellenében
1000, azaz Egyezer koronát

biztosíthat magának minden 20 és 60 év közötti egyén, aki az intézetnek újonnan szervezett **takarékbiztosítási osztályába** előzetes orvosi vizsgálat alapján tagul belép. — **A befizetések segélyegyleti mintára hetenként teljesítendők**, az intézet által takarékbetétként kezeltetnek és **kamatoztatnak**. E befizetések bármikor felmondhatók, amely esetben az erre vonatkozó szabályzatok értelmében a teljesített **befizetések visszafizetnek**. — Amennyiben a befizető heti befizetéseit 15 éven át pontosan teljesíti, !!! a 15-ik év végén !!!

1 korona heti betét után
1000, azaz Egyezer koronát

kap s minden további 1 korona után, további 1000 koronát a Gazdasági Takarékpénztár Rt.-től Zomborban. Ha pedig a befizető 15 éven belül bármikor elhal, az esetben törvényes örökösei, vagy az általa előre kijelölt !!! kedvezményezett kap !!!

1 korona heti betét után
1000, azaz Egyezer koronát

s minden további 1 korona után további 1000 koronát a haláleset igazolása után 30 nap alatt. Ezen, a haláleset alkalmával esedékes összegnek, a vonatkozó szabályok szerinti pontos kifizetését a hollandi „DORDRECHT” életbiztosító társaság (magyarországi igazgatósága Budapesten, V., Marokkoi-utca 2., saját palotájában) biztosítja !!! és a !!!

Gazdasági Takarékpénztár Rt.
ZOMBORBAN közvetíti.

A jegyezhető legcsekélyebb befizetés **hetenként 1 korona, aminek ellenében 1000 korona** s a legnagyobb befizetés **hetenként 50 korona, amelynek ellenében 50,000 korona** biztosítatik 15 évi idő elérésére, vagy időelőtti elhalálozás esetére. Csekély heti befizetés ellenében tehát bárkinek alkalma nyílik egyrészt arra, hogy számottevő összeget megtakaríthasson s ezzel esetleg jövőbeli jólétének alapját megvesse, másrészt pedig arra is, hogy elhalálozás esetére hozzátartozóinak megélhetését biztosítsa.

E befizetések alapján a takarékpénztár kölcsönöket is folyósít.

Tagul bárki és bármikor beléphet, anélkül, hogy az év folyamán már lejárt heteket !!! utánfizetnie kellene. !!!

Nők és férfiak egyforma pótdíjat fizetnek!

Vidékiek befizetése postatakarékpénztári csekk útján, költség nélkül teljesíthető. Részletes felvilágosítások az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt mindenkinek készséggel adatnak.

Gazdasági Takarékpénztár Rvt.
ZOMBORBAN.